

13. अमृतं संस्कृतं इकारांत सूत्रीलानि

Question 1:

प्रश्नानाम् उत्तराणि एकपदेन लिखत-

- (क) वृक्षे का प्रतिवसति स्म?
(ख) वृक्षस्य अधः कः आगतः?
(ग) गजः केन शाखाम् अत्रोटयत्?
(घ) काष्ठकूटः चटकां कस्याः समीपम् अनयत्?
(ङ) मक्षिकायाः मित्रं कः आसीत्?

Answer:

- (क) चटका।
(ख) गजः
(ग) शुण्डेन।
(घ) वीणारवा नाम्न्याः मक्षिकायाः।
(ङ) मण्डूकः मेघनादः।

Question 2:

अधोलिखितानां पदानां लिङ्गं, विभक्तिं वचनञ्च लिखत-

पदानि	लिङ्गम्	विभक्तिः	वचनम्
नरस्य	-----	-----	-----
गुरुणाम्	-----	-----	-----
केयूराः	-----	-----	-----
कीर्तिम्	-----	-----	-----
भूषणानि	-----	-----	-----

Answer:

पदानि लिङ्गम् विभक्तिः वचनम्

नरस्य पुल्लिङ्गम् षष्ठी एकवचनम्

गुरुणाम् पुल्लिङ्गम् षष्ठी बहुवचनम्

केयूराः पुल्लिङ्गम् प्रथमा बहुवचनम्

कीर्तिम् स्त्रीलिङ्गम् द्वितीया एकवचनम्

भूषणानि नपुंसकलिङ्गम् द्वितीया बहुवचनम्

Question 3:

श्लोकांशान् योजयत-

क

ख

विद्या राजसु पूज्यते न हि धनम् हारा न चन्द्रोज्ज्वलाः

केयूराः न विभूषयन्ति पुरुषम् न भ्रातृभाज्यं न च भारकारि

न चौरहार्यं न च राजहार्यम् या संस्कृता धार्यते

मातेव रक्षति पितेव हिते नियुङ्क्ते विद्या-विहीनः पशुः

वाण्येका समलङ्करोति पुरुषम् कान्तेव चाभिरमयत्यपनीयखेदम्

Answer:

क

ख

विद्या राजसु पूज्यते न हि धनम् विद्या-विहीनः पशुः

केयूराः न विभूषयन्ति पुरुषम् हारा न चन्द्रोज्ज्वलाः

न चौरहार्यं न च राजहार्यम् न भ्रातृभाज्यं न च भारकारि

मातेव रक्षति पितेव हिते नियुङ्क्ते कान्तेव चाभिरमयत्यपनीयखेदम्

वाण्येका समलङ्करोति पुरुषम् या संस्कृता धार्यते

Question 4:

एकपदेन प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

(क) कः पशुः?

(ख) का भोगकरी?

(ग) के पुरुषं न विभूषयन्ति?

(घ) का एका पुरुषं समलङ्करोति?

(ङ) कानि क्षीयन्ते?

Answer:

(क) विद्या - विहीनः।

(ग) विद्या

(ख) वाचा

(ग) केयूरा चन्द्रोज्ज्वला हारा च।

(घ) वाणी।

(ङ) अखिलभूषणानि।

Question 5:

रेखाङ्कितपदानि अधिकृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

(क) विद्याविहीनः नरः पशुः अस्ति।

(ख) विद्या राजसु पूज्यते।

(ग) चन्द्रोज्ज्वलाः हाराः पुरुषं न अलङ्कुर्वन्ति।

(घ) पिता हिते नियुङ्क्ते।

(ङ) विद्याधनं सर्वप्रधानं धनमस्ति।

(च) विद्या दिक्षु कीर्तिं तनोति।

Answer:

(क) विद्याविहीनः कः पशुः अस्ति?

(ख) का राजसु पूज्यते?

(ग) चन्द्रोज्ज्वलाः के पुरुषं न अलङ्कुर्वन्ति?

(घ) कः हिते नियुङ्क्ते?

(ङ) विद्याधनं कथं धनमस्ति?

(च) विद्या कुत्र कीर्तिं तनोति?

Question 6:

पूर्णवाक्येन प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

(क) गुरुणां गुरुः का अस्ति?

(ख) कीदृशी वाणी पुरुषं समलङ्करोति?

(ग) व्यये कृते किं वर्धते?

(घ) विद्या कुत्र कीर्तिं वितनोति?

(ङ) माता पिता इव विद्या किं किं करोति?

Answer:

(क) गुरुणां गुरुः विद्या अस्ति।

(ख) संस्कृता धार्यते वाणी पुरुषं समलङ्करोति।

(ग) व्यये कृति विद्या धनं वर्धते।

(घ) विद्या दिक्षु कीर्तिं वितनोति।

(ङ) विद्या मातेव रक्षति पितेव हिते नियुङ्क्ते।

Question 7:

मञ्जूषातः पुँल्लिङ्ग-स्त्रीलिङ्ग-नपुंसकलिङ्गपदानि चित्वा लिखत-

विद्या धनम् संस्कृता सततम् कुसुमम् मूर्धजाः पशुः गुरुः कान्ता

यथा पुँल्लिङ्गम्

स्त्रीलिङ्गम्

नपुंसकलिङ्गम्

हारा:	अलङ्कृता	भूषणम्
-----	-----	-----
-----	-----	-----
-----	-----	-----

Answer:

यथा पुँल्लिङ्गम् स्त्रीलिङ्गम् नपुंसकलिङ्गम्

हारा:	अलङ्कृता	भूषणम्
-------	----------	--------

पशुः	विद्या	धनम्
------	--------	------

गुरुः	संस्कृता	सततम्
-------	----------	-------

मूर्धजाः	कान्ता	कुसुमम्
----------	--------	---------